

virkelig vil holde en Skole, saaledes som den bør holdes, og sat da Skolepengene deraf: De Her-
 rer ville da ved en meget let Beregning komme
 til at se, at det kun er meget faa Forældre, der
 vilde være istand til at præstere det. 16—18
 Kr. om Maanedn i Skolepenge foruden Udgifter
 til Skolebøger, Skoleekvisiter osv., er allerede for
 en Familie med kun to eller tre Børn noget faa
 Betydeligt, at det er kun de rigere Familier, der
 kunne præstere det, og en Forhøielse af Skole-
 pengene vilde altsaa i Virkeligheden føre til,
 at den høiere Undervisning blev i ringere
 Grad benyttet, og maaste ikke benyttet for
 et tilstrækkeligt Antal Elever til i det Hele
 at holde den ilide. Jeg tror derfor, at
 det vilde være en meget uheldig Vej at gaa.
 Jeg vilde meget hellere gaa den modsatte Vej,
 den nemlig, at alle Skoler bleve saavidt muligt
 offentlige, at det Offentlige paatog sig at præstere
 Undervisningen for Enhver, der ønskede den, i
 hvilkensomhelst Skole, saa at man altsaa i den
 Henseende fulgte det System, som vore Naboer,
 Svenskerne, have, og hvorefter der jo, som be-
 kjendt, saa godt som ikke spares Skolepenge.
 Det er altsaa der saa let som vel muligt selv for
 den Ubemidlede at naae den høiere Undervisning.
 Jeg kan altsaa paa ingen Maade anse hele den
 Vej, det ærede Medlem her gav Anvisning paa,
 for at være særdeles heldig. Naar nu det ærede
 Medlem sagde, at Statens Konkurrence holder
 Skolepengene nede, saa siger jeg dertil: Nei, det
 som her holder Skolepengene nede, er i Virkelig-
 heden Manglen paa Evne til at kunne betale
 Mere, end der nu betales. Statens Konkurrence
 her i Kjøbenhavn gjør virkelig ikke Noget i den
 Henseende, ikke det Allernærmste. Metropolitan-
 skolen kan nemlig kun optage et vist Antal Elever;
 alle de Andre, der skulle være Studenter, ere
 nøbte til at gaa til Privatskolen, saa for den Sags
 Skyld kunde Skolepengene meget godt sættes høiere
 op, hvis det ellers var muligt. Naar det ærede
 Medlem endvidere vil undersøge, hvorledes Lærerne
 ere lønede ved Privatskolerne, vil han finde, at
 de der faae en Løn, for hvilken man i Længden
 ikke kan faae Lærere. Man kan faae dem, saa-
 længe der kun er Tale om et Mellemstadium,
 hvorfra de gaa over til anden Virksomhed og
 navnlig have Udsigt til at gaa over til de høiere
 Skoler, enten som Bestyrere af Realskoler i Pro-
 vindterne eller som Lærere ved de offentlige La-
 tiniske Skoler. Der er jo ikke ved de private
 Skoler Tale om Alderstillæg, ikke Tale om
 nogen Fremgang, tværtimod, naar Lærerne blive
 gamle og derved maaste mindre brugelige, ere
 de udsatte for at faae deres Alffed og kunne
 da gaa paa Fattigvæsenet. Privatlærernes Stil-
 ling er i det Hele saa slet, at det er et
 Under, at denne Tilstand nogenlunde kan holde
 sig, og jeg tror ikke, at den vilde blive bedre, hvis
 man neblagde Næsten af de offentlige lærde Sko-

ler. — Det ærede Medlem gif derpaa ind paa nogle
 enkelte Punkter med Hensyn til den lærde Skole,
 saaledes som den nu er; thi Udførelsen af den
 Lærte, det ærede Medlem fremfattede, at der skulle
 være en hel Del forskellige lærde Skoler, een med
 Historie, en anden med Latin, en tredje med
 Mathematisk som Grundvold osv., ligger jo saa
 langt borte, at jeg ikke skal indlade mig derpaa.
 Der er isørigt Meget i det ærede Medlems Be-
 tragtinger, som jeg til en vis Grad kan slutte
 mig til. Med Hensyn til det første Punkt, den
 latiniske Stil, ved saaledes det ærede Medlem, at
 jeg er fuldstændig enig med ham, og at jeg allerede
 tidligere har udtalt, at ogsaa jeg finder det For-
 hold uheldigt. Det andet Punkt, det ærede Med-
 lem omtalte, angik Karaktererne. Ja, det ærede
 Medlem har ganske vist Ret, i hvert Fald til
 en vis Grad, i den Betragtning, at det nuværende
 Karakter-system fremmer Middelmaadigheden. Det
 ærede Medlem henviser til England i den Hense-
 ende. Jeg tror nu, at de engelske Forhold i
 mange Henseender ere saa forskellige fra vore, at
 det ikke let lader sig gjøre at hente Forbilleder
 derfra for os, ligesom det jo ogsaa er bekjendt,
 at de engelske Skoler i flere Henseender nærmere
 sig Organisation en paa Fastlandet. I det Punkt,
 der angaar Karaktererne, er der imidlertid noget
 meget Fremtrædende i England; ved forskellige
 Examinere, f. Ex. den indiske Embedsexamen og
 flere andre, er det endogsaa saaledes, at En kan
 indstille sig til Examen og sige: Jeg veed slet ikke
 Noget af det og det Sag, men til Gjengæld skal
 han saa have, om ikke Udmærkelse i de andre
 Sag, saa dog et langt større Kvantum af Kund-
 skaber i dem end ellers. Naar nu det ærede
 Medlem mente, at den Indretning, hvorved et
 „Slet“ trak saa meget fra, var uheldig, maa man
 dog vistnok der huffe paa, at denne Karakter visse-
 lig aldrig gives, uden hvor Kundskaben er ligesom
 lig Mul. Dette vil sige: Der fordrer en vis Cyllus
 af Sag, og nu møder der En, som er fuldstændig
 uvidende i dette ene Sag. Saalænge man nu
 fastholder, at der til den Art af Dannelse, man
 tilstræber gennem Undervisningen, fordrer dette
 Sag, kan det dog ikke være tilstedeligt, at Ved-
 kommende er fuldstændig uvidende deri. Det har
 altid været saaledes, at naar man falst igjennem
 i et Hovedsag, saa var man falden igjennem i det
 Hele; saaledes var det ialtsald ved den gamle
 Artium. Isørigt tror jeg nok, at der med Hensyn
 til Karaktererne kunde indføres en meget mindre
 minutig Beregning og om muligt ogsaa tages
 noget Hensyn i den af det ærede Medlem antydede
 Retning. Jeg skal altsaa sluttelig udtale, at med
 Hensyn til det Hovedpunkt, hvortil det ærede Med-
 lem stillede hen, maa jeg erklære mig for fuld-
 stændig at være Modstander, hvorimod jeg med
 Hensyn til enkelte Undringer kunde være meget
 tilbøjelig til at gaa samme Vej som han.